

UNION NATIONALE DE L'ARMURERIE, DE LA CHASSE ET DU TIR NATIONALE UNIE VAN DE WAPENMAKERIJ EN DER JACHT - EN SPORTSCHUTTERS

Is de sportschutterslicentie de basis voor het recht op wapenbezit?

Zoals dat reeds het geval was bij het wetsontwerp van minister Verwilghen (VLD), is het begrip “sportschutterslicentie” opnieuw opgenomen in het voorontwerp van wet aangekondigd door minister van justitie Laurette Onkelinx (PS). Die licentie, die altijd gesteund werd door de URSTB-f en enkele andere schuttersfederaties, zou de bescherming vormen voor sportschutters tegen de nieuwe beperkende wet die de minister wenst in te voeren. En als we het voorontwerp mogen geloven, zou de sportschutter van die nieuwe wet niks te vrezen hebben: hij zal zijn wapens kunnen behouden en de beperkte geldigheidsduur van de vergunning, die ook in het voorontwerp van de justitieminister voorkomt, zou niet op de sportschutters van toepassing zijn.

Sinds haar stichting in 1967 verdedigt UNACT het recht op wapenbezit voor elke meerderjarige burger van onbesproken gedrag. Dankzij deze basisidee konden wij de hele wapensector verdedigen tegen de acties van de overheid gericht op het inperken van onze rechten. Het sterke punt van die verdediging bestond erin om, onder dezelfde noemer, alle betrokken partijen uit de sector (jagers, schutters, verzamelaars, kleinhandelaars, fabrikanten, ...) te verenigen. Deze unie wordt vandaag vertegenwoordigd door UNACT. Met uitzondering van de URSTB-f is elke schuttersfederatie, naast de economische tak, vertegenwoordigd in de raad van bestuur van UNACT. Dankzij deze structuur kan elke organisatie deelnemen en haar ervaringen delen bij het nastreven van eenzelfde doelstelling: het recht verdedigen van elke meerderjarige burger van onbesproken gedrag om een wapen te bezitten, ongeacht zijn of haar bezigheid.

Het principe van de sportschutterslicentie is er vooral op gericht om het wapenbezit bij particulieren te beperken omdat het recht om een wapen te bezitten een uitzondering wordt, voorbehouden aan bepaalde categorieën schutters. Onze unie verwacht dus dat de sportschutterslicentie (zoals de jachtvergunning) gebruikt zal worden als een middel om een beperkend beleid te voeren. Deze stelling berust op het feit dat, in alle landen waar een sportschutterslicentie werd ingevoerd, het wapenbezit is gedaald. We moeten echter ook opmerken dat, in de landen waar deze licentie werd ingevoerd, geen enkele daling van de criminaliteit werd vastgesteld.

Laat ons het Verenigd Koninkrijk bekijken. Het recht op wapenbezit was sinds eeuwen opgenomen in de grondwet van dat land. Sedert de jaren twintig van de vorige eeuw, werden wetten gestemd om het recht op wapenbezit in te perken. In het kader van een meer beperkend beleid, hebben de Britse federaties het uitzonderingsbeginsel in 1992 aanvaard. De invoering van deze licentie heeft geleid tot een vermindering van het wapenbezit met meer dan 30%. Uiteindelijk heeft het de weg vrijgemaakt voor een totaal verbod op het bezit van vuurwapens... De professoren Olson en Kopel (Olson en Kopel, “All the way down the slippery slope: gun prohibition in England and some lessons for civil liberties in America, Hamline L. Review, 1999, 399-465) hebben onderzocht hoe het mogelijk was dat in een land

Secrétariat - secretariaat:

U.N.A.C.T. - Bosstraat 69 - 3060 BERTEM - ☎ (0485) 10 65 70 - 📠 (016) 89 48 69
www.unact.be - info@unact.be - Fortis 240 - 0675100 - 81

waar het recht op wapenbezit sedert meerdere eeuwen een grondwettelijk recht was, dit recht op 80 jaar tijd kon worden afgeschaft.

Volgens die studie lag een van de oorzaken van dat verbod in de houding van de organisaties die het recht op wapenbezit “verdedigden”. Wat het recht op wapenbezit betrof, “the right was defended only on sporting grounds, and not on the basis that it protects people from dangerous criminals or from dangerously criminal governments; the right’s defenders accepted and even applauded a great deal of regulation of the right; the right’s defenders accepted the principle that the right could be further regulated whenever the government saw a need, rather than only when there was a genuine necessity for more regulation; the right’s defenders usually appeased the government, rather than resisting unjustifiable government demands for more control; people who exercised the right in one way were often unwilling to defend people who exercised the right in a different way? (het recht werd enkel verdedigd op basis van de sport en niet op basis van het recht op zelfverdediging tegen gevaarlijke criminelen of gevaarlijk misdadige overheden; de verdedigers van het recht aanvaardden het principe dat het recht verder kon worden geregeld telkens de overheid daar de behoefte toe had, eerder dan pas wanneer er werkelijk nood was aan meer regelgeving; de verdedigers van het recht susten de overheid gewoonlijk, eerder dan te weerstaan aan de niet te rechtvaardigen eisen van de overheid voor meer controle; mensen die het recht in een richting uitoefenden, waren vaak onwillig om mensen te verdedigen die het recht op een verschillende manier uitoefenden.)

Volgens de auteurs waren de bereidheid om bijkomende regels te aanvaarden, om de regering te helpen bij het invoeren van het uitzonderingsprincipe (bijvoorbeeld door aan de overheden aan te bieden om zelf de licenties te beheren, zoals dat nota bene werd gevraagd door een federatie in het kader van de sportschutterslicentie in Wallonië) en het gebrek aan solidariteit tussen de verschillende categorieën wapenbezitters, de ingrediënten voor de bom die een einde heeft gemaakt aan het recht om een wapen te bezitten.

Een meer recent voorbeeld vinden we net over de grens in Nederland. Daar is de KNSA (het Nederlandse equivalent van de URSTB-f) erin geslaagd om de exclusiviteit voor het toekennen van de schutterslicenties naar zich toe te halen. Men heeft er een schutterslicentie nodig vooral men een wapenvergunning kan bekomen. En aangezien de vergunningen in Nederland tijdelijk zijn, is die licentie ook vereist voor het verlengen van de vergunning. Enkel de leden van een organisatie die aan de KNSA is gekoppeld, kunnen deze schutterslicenties verkrijgen. Wanneer men geen lid is van een organisatie die tot de KNSA behoort (en net als in België, kunnen individuen niet rechtstreeks lid worden van de KNSA), of wanneer de organisatie waarvan de schutter lid is niet langer tot de KNSA behoort, verliest de schutter zijn licentie. In dergelijk geval rest hem de keuze om zijn wapens te verkopen of ze binnen de twee maanden af te staan.

De federatie KNSA is verantwoordelijk voor het beheer en het toezicht op het licentiesysteem. Zij vormt een groep van “controleurs” die erop moeten toezien dat de ledenclubs en hun schutters de regels van de KNSA en de wapenwet naleven. Wanneer die controleurs een fout begaan of wanneer een schutter wordt betrapd op het overtreden van hun regels, dragen die controleurs en de KNSA de verantwoordelijkheid.

De justitieminister wil, in samenwerking met de KNSA, een omzendbrief opstellen die voorziet in hetgeen voorafgaat. De gevolgen van die omzendbrief zullen bijzonder zwaar zijn:

- men kan geen houder meer zijn van een vergunning zonder een KNSA-licentie op zak te hebben
- men kan enkel schieten in de clubs die lid zijn van de KNSA
- wanneer men een wapen aanvraagt, moet deze aanvraag vergezeld gaan van een getuigschrift van de club van de KNSA die toelaat om een wapen te gebruiken in een discipline die door de KNSA wordt ingericht
- wanneer een club niet langer lid is van de KNSA (bijvoorbeeld wanneer er een incident heeft plaatsgevonden), verliest elke schutter van die club zijn KNSA-licentie en zijn wapens (hij moet ze binnen de twee maanden afstaan)
- de bestuursleden van de club zijn verantwoordelijk wanneer de wapenvergunning en/of de licentie niet in orde zijn
- de KNSA moet de organisatie van de controle van de schietstanden op zich nemen en aan de overheden rapporteren

Deze ontwikkelingen zijn het logisch gevolg van een monopoliebeleid dat wordt overgelaten aan een sportschuttersfederatie. Het mechanisme van de licentie wordt gebruikt om van het wapenbezit een uitzondering te maken voor bepaalde categorieën sportschutters.

De invoering van de sportschutterslicentie in het voorontwerp van wet evenals het decreet van de Franstalige gemeenschap over de sportschutter gepubliceerd in het Staatsblad, is nagenoeg identiek aan de regels die in de Nederlandse omzendbrief staan. En aangezien het de wens is van onze overheid om ook het recht op privé-wapenbezit te beperken, kunnen we ons verwachten aan een gelijkaardige ontwikkeling, met zware gevolgen voor de hele sector.

We mogen ook niet vergeten dat, wanneer het Onkelinx-voorontwerp van wet wordt goedgekeurd, de houders van een sportschutterslicentie enkel nog wapens zullen kunnen kopen die zij bij het beoefenen van bepaalde disciplines, voorgesteld door de federatie, kunnen gebruiken. De overheid is niet verplicht om alle voorstellen van de federatie te weerhouden en kan het sportschieten beperken tot de olympische disciplines, die zeer beperkt zijn (tot .22LR en bepaalde kalibers en wapens die specifiek voor het competitieschieten werden ontwikkeld). Volgens diezelfde logica valt het niet langer te verdedigen dat een sportschutter wapens kan gebruiken die ook gebruikt worden door de ordediensten (zoals bijvoorbeeld 9 mm of .45ACP of oorlogswapens).

Bovendien is de vergunningsduur in het voorontwerp beperkt tot 5 jaar. De geldigheid van de sportschutterslicentie in het decreet van de Franstalige gemeenschap (dat van kracht wordt van zodra het wetsontwerp is goedgekeurd) is beperkt tot één jaar. Elk jaar zal de schutter dus zijn licentie moeten laten vernieuwen, na een doktersbezoek. Hij zal ook een logboek moeten bijhouden met daarin minstens 12 schietbeurten vermeld, zo niet zal zijn licentie vervallen. Het aflopen van de licentie moet aan de bevoegde overheden worden gemeld door de federatie. Wanneer de licentie niet hernieuwd wordt, verliest de schutter zijn wapens. We kunnen dus stellen dat het met de wapenbezitter die over een sportschutterslicentie beschikt slechter gesteld is dan met de particuliere wapenbezitter.

Het feit dat bepaalde federaties weigeren om een dialoog aan te gaan met andere organisaties en het uitzonderingsbeginsel verdedigen als een aanvaardbaar principe, doet ons besluiten dat die federaties niet tot doel hebben om de rechten van de wapenbezitter te verdedigen. Voor de verdediging van onze fundamentele rechten hoeven wij dus niet op die federaties te rekenen.